

FOCUS · Anatomia de la productivitat a la zona de l'euro

El poc dinamisme que ha exhibit el creixement de la zona de l'euro en els últims anys ha generat un intens debat sobre quins són els motius que expliquen aquest patró. Un dels elements que més preocupa és el baix creixement de la productivitat.¹ En concret, el creixement de la productivitat s'ha situat al voltant de l'1% anual en les dues últimes dècades (vegeu el primer gràfic), clarament per sota, per exemple, del dels EUA, que ha avançat l'1,6% en aquest mateix període.

Quan s'analitza l'evolució del creixement de la productivitat entre els diferents països de la zona de l'euro, un primer element que destaca és que ha estat força diferent entre ells. Als països del centre i del nord d'Europa és on, en general, s'observen taxes de creixement superiors, com Alemanya i França, tot i que tampoc no són gaire encoratjadors. Als països del sud, en canvi, el creixement de la productivitat ha estat remarcablement baix.

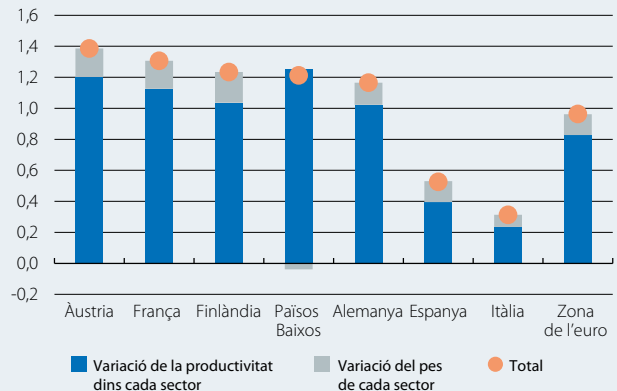
Un segon element que cal destacar és que el creixement de la productivitat ha estat molt diferent entre sectors. En aquest sentit, un exercici interessant consisteix a descompondre aquest creixement per al conjunt de l'economia entre l'augment de la productivitat de cada sector i el canvi en el pes dels sectors. Com s'observa al primer gràfic, el gros d'aquest increment no prové d'un augment del pes dels sectors més productius, sinó del creixement de la productivitat dels diferents sectors. Per exemple, a Alemanya, el 88% del creixement de la productivitat ha estat resultat del creixement de la productivitat dels sectors (el que s'observaria si el pes de tots els sectors es mantingués constant). A Espanya, aquesta xifra se situa en el 75%.

Una altra forma de mostrar aquest patró és desagregant l'anàlisi per sectors (vegeu la taula). Per al conjunt de la zona de l'euro, destaca el diferent patró de creixement de la productivitat del sector de serveis socials (educació, sanitat, defensa, etc.) i del sector manufacturer. El sector

de serveis socials té una productivitat superior a la del conjunt de l'economia, però no ha crescut en els últims anys, de manera que la seva aportació al creixement de la productivitat total de l'economia prové d'un augment important del seu pes en els últims anys (ha passat del 34% al 42%).² L'evolució del sector manufacturer ha estat molt diferent. En aquest cas, el creixement de la productivitat ha estat molt elevat, el 2,3% anualitzat entre els anys 1995 i 2014. No obstant això, atès que aquest sector ha perdut pes en les dues últimes dècades, la contribució al creixement de la productivitat del conjunt de l'economia ha estat una mica inferior.

Finalment, també és destacable que el sector de les telecomunicacions ha contribuït de forma notable al creixement de la productivitat. En aquest cas, tant per l'augment del pes que ha experimentat com, sobretot, per l'augment de la productivitat del sector. A més a més, atès que a les estadístiques disponibles els costa capturar de forma adequada el creixement de la productivitat d'aquest sector (per exemple, perquè és difícil mesurar les grans millores en la qualitat dels béns que es produeixen), aquest augment podria estar infraestimat.

Creixement anual de la productivitat per països *
Mitjana 1995-2014 (%)

Nota: * Es calcula la productivitat com el valor afegit brut per hora treballada. El creixement de la productivitat per a la zona de l'euro és la mitjana ponderada pel PIB dels països inclosos a l'anàlisi.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'EU Klems.

1. En aquest article, s'analitza l'evolució de la productivitat aparent del treball definida com el valor afegit brut de cada sector dividit pel nombre d'hores treballades a cada sector.
2. El pes es mesura com el nombre d'hores treballades en un sector en relació amb el total d'hores treballades.

Contribució al creixement de la productivitat de la zona de l'euro entre el 1995 i el 2014 per sectors

	Pes el 1995 (%) *	Pes el 2014 (%) *	Productivitat relativa el 1995 **	Var. anualitzada de la productivitat (%)	Contribució del sector al creix. de la productivitat (%)
Agricultura, mineria i pesca	6,5	4,0	0,44	2,31	-0,01
Manufactures	19,0	14,5	1,00	2,30	0,17
Telecomunicacions	2,3	2,9	1,38	2,80	0,19
Turisme, comerç i transport	25,4	25,6	0,80	1,06	0,24
Construcció i subministrament	9,5	8,2	1,22	0,11	-0,08
Serveis financers	3,1	2,8	1,81	1,35	0,04
Serveis socials	34,3	42,1	1,09	-0,10	0,39
Total	100	100	1,00	0,91	0,91

Notes: * El pes del sector es defineix com el nombre d'hores treballades en aquest sector dividides pel total d'hores treballades a la zona de l'euro.

** La productivitat relativa és la productivitat de cada sector en relació amb la productivitat total de la zona de l'euro.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'EU Klems.